Sosiaali- ja terveysministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen, liikennevakuutuksen ja potilasvakuutuksen lainsäädännön muuttamiseksi

HE 172/2024 vp

Emmi Äärynen
Hallitussihteeri
4.12.2024

Ehdotukset:
Työpaikkaonnettomuuksien tutkintatoiminta

- Esityksen keskeisin ehdotus on lisätä työtapaturma- ja ammattitautilakiin ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa (TOT) koskevat säännökset
  - työpaikkaonnettomuuksien tutkinnan tarkoituksena on työtapaturmien ja ammattitautien torjunnan ja tutkinnan tehostaminen selvittämällä vahinkoihin ja niiden seurausten suuruuteen johtaneet tapahtumat ja syytekijät sekä esittämällä niihin perustuvia suosituksia työturvallisuuden kehittämiseksi
  - työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa tehty TVK:ssa 70-luvulta lähtien, mutta toiminnasta ei suoraan säädetä laissa
    - tietosuoja-asetuksen voimaantulo on aiheuttanut oikeudellisen epävarmuustilan, jonka vuoksi TVK on keskeyttänyt tutkinnat vuonna 2022
    - Melassa tutkintaa on tehty vain koeluonteisesti, mutta Melan esityksestä tutkinnat laajennettaisiin jatkossa koskemaan myös Melan vakuutetuille tapahtuneita työpaikkaonnettomuuksia

Ehdotukset:
Työpaikkaonnettomuuksien tutkintatoiminta

- Työtapaturma- ja ammattitautilakiin
  - lisättäisiin työpaikkaonnettomuuksien tutkinta TVK:n lakisääteiseksi tehtäväksi
  - uudet säännökset
    - työpaikkaonnettomuuksien tutkinnasta
    - työpaikkaonnettomuuksien johtokunnasta
    - työpaikkaonnettomuuksien tutkintaryhmistä
  - täydennettäisiin tiedonsaantipykälää työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa varten saatavista tiedoista ja tietojen käsittelystä

- Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin
  - uusi säännös siitä, että TVK tutkisi myös Melan vakuutetuille tapahtuvia työpaikkaonnettomuuksia

- Tutkintojen jatkamisen mahdollistaminen olisi tärkeää, koska kyseistä tai vastaavaa työtapaturmien tutkintaa ei tee Suomessa mikään muu taho

Ehdotukset:
Useamman lain tekniset muutokset

- Teknistä käyttöyhteyttä koskevien säännösten kumoaminen
  - erityissääntelylle ei tarvetta, asiasta säädetty tiedonhallintalaissa

- Jakojärjestelmää koskevat muutos
  - vakuutuskeskusten vastuulla olevien vahinkojen korvaustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset sekä vakuuttamisen valvonnasta ja laiminlyöntimaksujen esittämisestä, laskuttamisesta ja perimisestä aiheutuvat kustannukset ehdotetaan kohdistettavaksi jakojärjestelmään

- Tilastotutkimusta koskevan säännöksen muuttaminen
  - Finanssivalvonnan tilastotutkimus jatkossa kolmen vuoden välein vuoden sijaan

Ehdotukset:
Työtapaturma- ja ammattitautilain toimeenpanoa selkeyttävät tai keventävät muutokset

- Määräaikaisen TYTA-vakuutuksen poistaminen: jatkossa vakuutuksen voisi ottaa vain toistaiseksi voimassa olevana
- Vakuutusyhtiön maksuperusteiden hyväksymismenettelyn muuttaminen: jatkossa ei yhtiön hallituskäsittelyä, jota voidaan pitää tarpeettomana
- Tilastohistoriasäännöksen muuttaminen: tilastohistorian toimitusaika lyhennettäisiin kahdesta viikosta seitsemään päivään ja palkkasummaraja poistettaisiin
- Työnantajan korvausoikeus toisen työnantajan vapaa-ajan vakuutuksen perusteella poissuljettaisiin nimenomaisesti

Ehdotukset:

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetun lain muutokset

- Liipon varajäsenten määrä: 26 varajäsenestä tarvittavaan määrään varajäseniä
- Liipolle oikeus antaa ratkaisut tiedoksi asiantuntijoilleen

Liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain muutokset

- Liipon ratkaisusuosituksen hakemisen määräajan muuttaminen kuntoutusasioissa ADR-direktiivin mukaiseksi
- terminologian yhtenäistäminen uuden vammaispalvelulain kanssa

Opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain muutokset

- opetusta koskevista lainsäädännön muutoksista johtuen teknisiä muutoksia + muiden laissa mainittujen lakien nimikkeiden ja säädösnumerojen päivityksiä

Esityksen valmistelu, lausuntokierros ja voimaantulo

- Esitystä valmisteltu keväästä 2023 kesään 2024 yhdessä sidosryhmien kanssa: työmarkkinakeskusjärjestöt, TVK, Mela, LVK, PVK, Liipo, Fiva ja OKM

- Lausuntokierros 20.6.2024 - 31.7.2024, pyydetty lausuntoa em. lisäksi oikeusministeriöltä ja tietosuojavaltuutetulta
  - Työpaikkaonnettomuuksien tutkintatoiminnan tiedonsaanti
    - sekä perusteluja että säädösehdotuksia täydennetty oikeusministeriön ja tietosuojavaltuutetun lausuntopalautteen johdosta
    - lisätty säätämisjärjestysperustelut
  - Finanssivalvonnan tilastotutkimus
    - perusteluja täsmennetty siltä osin, ettei muutos estäisi Finanssivalvontaa julkaisemasta tilastotutkimusta useammin, jos se katsoisi sen tarkoituksenmukaiseksi jostakin toimintaympäristöön tai markkinatilanteeseen liittyvästä syystä

- Lakien tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025 alkaen

Kiitos!

Emmi Äärynen
Hallitussihteeri
4.12.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö